

Tas Latweefchu draugs.

1838. 15 Septbr.

37ta lappa.

J a u n a s i n n a.

• Bißbeles-fwehtki Raunas basnizâ. — Kad pehz jaunas pawehleschanas tohs bißbeles-fwehtkus us to lihds schim isredsetu Pehtera-Pahwifa deenu, 29. Juni, wairs ne warreja turreht, tad nu mehß to paschu schinnî gaddâ us 22. August, prohti: us to apkrohneschanas-deenu muhsu augsti zeenijama Keisera nolikkam. — Lai gan waffaras beigumâ, laiks wairs til jauks ne bija, tomehr Deews til tahli scheshloja, ka tee kautini bes leetus warreja fanahkt un aiseet. Bija arridsan — gohds Deewam! — pilna basniza no bißbeles-beedreem; un kad nu ap tahm paschahm deenahm ta leela mahzitaju fanahkshana bija Zehfis, tad arri labs pulzinsch zeenigu mahzitaju, gan no Latweefchu, gan no Jggauu Widsemmes, no mißlestibas bija atbraukufchi. Papreeksch kallekte, us krohna-deenu nolikta, tappe nodseedata; pehz tam Straupes mahzitajs turreja spreddiki par Luht. VIII., 11.: "Ea sehkla irr tas Deewa wahrds." Pehz nodseedatas flawas dseefmas Raunas mahzitajs nolassija to scha-gadda rehkeni par naudas-eenahkshanas un grahmatu-isdallishanas, un to dsihwes-stahstu kahdas dwehseles, kas zaur Deewa wahrdeem atgreesta mißlodama sawu Pestitaju, un kalspodama saweem tuhwakeem, leelu wezzumu peedshwojuffi un fwehtigi aisgahjuffi. Atkal pehz kahdas dseefmas, us balsim no kohra-dseedatajem dseedatas, Ahraschas mahzitajs nolassija dsihwes-stahstu kahda atgreesta Egiptera jaunekta, un preeksch noswehtishanas un ar-deewu-nosazzishanas, Trikates mahzitajs pamohdinaja tohs bißbeles-beedrus, tahs dsirdetas sinnaas labbi wehrâ nemt us nepekuffufchu mißlestibas-darboschanu ta us preekschu kâ lihds schim. — Warram arri zerreht, ka ta tuhwu-klahst-buhshana ta Runga wiffus dsirdetus wahrds un nodseedatus perschus us tam buhs fwehtijis, tapate ka tas beedru pulks, ar garrigu baudi-schanu meelots, glihschi isfshihrahs un katris preezigâ firdi us sawu mahju aisgahje.

L.

• Missionars slypkawu bedrê.

To brishd, kad kolera-sehrga it kâ kaujams engelis Londones pilsfahatâ nab-bagus laudis noschandse, kahds mahzitais zauru deenu jau Ainneekus un mir-rejus bij apmeklejis, un tohs ar Deewa wahrdeem eepreezinajis. Peekuffis waf-karâ mahjâ atnahjis, winsch apguhlahs gan, bet parleeku pagurris, ne warreja aismigt. Preeksch winna azzim wehl wiffas tahs behdu-bildes stahweja, ko winsch deenâ bija redsejis; tad winsch redseja Ainneeku dsihhu sawillshanu un winnu raustishanas, tad atkal paschu mirroku bahlu un baltu gihmi; winsch ta kâ drudschu karstumâ sapnodams un sawâ gultâ wahrtidamees welci gaidija meegu. —

Puffnafts jau bija un tēpat winsch jau sahze aismigt, kad winna sullainis eenahzjis winnu mohdinaja ar to sinnu: ahra stahwoht zilweks, kas pehz winna prafsoht; sawu wahrdu winsch ne gribboht fazzijt, winnam pascham jarunnajohr ar mahzitaju. Mahzitais schigli apgehrbahr, us leiju steidsahs, un raug! tur stahw, pee durwim peespeedees, wihrs, kas eefschâ eenahkt wis ne eedrohschinajahs, un kas sawu gihmi preeksch swezjes gaischumu, ko mahzitais rohkâ turreja, mekteja flehpt. — Tas nepahsistams, redsedams, ka mahzitajam bail bija, fazzija: es juhs ween gribbu luhgt, man lihds nahkt pee kahdu mirreju, kas labpraht ar jums gribb runnah. — "Ar kahdu flimmibu winsch gukt?" — "Ar kolera=sehrgu! winsch atbildeja. Mahzitais fluffu zeete un ne sinnaja ko darriht; — pehz kahdu brihdi fazzija: "Es jums ne warru lihds eet, jo juhs man ne fakkait nei sawu wahrdu, nei to mahju, fur juhs man gribbat aiswest." Nepahsistams: ne bihstaitees! Kas man no ta buhtu, jums dsihwibu panemt? Mahjeet man lihds, atstahjeet sawu naudas=maflu mahja, un pataujeetees us mannu wahrdu, ka jums buhs kaites ne kahdas! — Us scho wahrdu, lai gan tas no tahda wihra muttes nahze, ustizzedams, mahzitajs atbildeja: "labbi, pagaidat kahdu brihdi un es jums gribbu lihds eet." — Sawâ lambari eenahzjis, winsch preeksch sawa Deebes=tehwa zekhs mettahs un to par paligu peeluhdse, un tad, no pascha Deewa spehzinahts un drohschinahts, ar to nepahsistamu zaur Londones gatwahm statgaja. Jau ilgi tee bij staigajusch, tad wehl eenahze tahdâ garrâ un schaurâ eelâ, kas sawu nabbagu un blehdigu eedschwotaju deht, wisseem laudim bija sinnamia. Nepahsistams eewedde mahzitaju pa schauru zekku starp ehkahn kahdâ pagalmâ. Schê winsch paschâ melnâ tumsibâ apstahjahs, iswille sawu nasi un ar to wirs femmes kaffeja, it kâ ko buhtu mektejis. "Es tahlaki ne eefschu lihds!" — tâ mahzitajs, no leelahm bailehm pahraemts, isfauze. Un tomehr, ko winsch warreja darriht, schê jau winsch ta sweschineeka rohkâs ween bija. Schis tikmehr bij atraddis, ko mekteja, un atwehre masu swarra durwi, kas dsikkâ pagrabbâ eegahje. Ne bihstaitees! winsch fazzija, un pats ar wirwi bedrê nosaidahs. Gan mahzitais no bailehm trihjeja, un winnam prahtâ schahwahs aisbehgt; — bet woi tas sweschineeks winnu ne buhtu drihs panahzjis, un kas winnam buhtu rahdijis zekku us mahju? Zadeht winsch, sawu dwehfeldi wehl weenreis Deewam nowehledams, apnehmahs sagaidiht, kas nahksoht. Ne zil ilgi, tad dsikkumâ warreja redseht swezjes spihdumu. Winna waddons treppi peesfeene, un no appakshas mahzitajam peesfauze, lai jel nahsoht. Schis nu arri Deewa wahrdâ nokahpe tai bedrê, kas winnam kâ Dahniêta lauwu bedre schlitte. Appakshâ winsch eeraudsija pûlku zilweku, kas, us plikku plâhnu gulledami, it kâ plehsigi swehri azzis us winnu mette. Tas nepahsistams winnu wisspehdigâ pagrabba fakti aiswedde, fur us salmeem kahds kolera=flimneeks gulleja. — Tahdu nabbagu, nejauku zilweku wehl mahzitais ne bij redsejis, lai winsch gan pee dauds tahdeem flimneekem bij bijis, jo winna lohjektu no frampja bij sawilkti, winna azzis bij eekriktuschas un stihwas, un winna ahde bij sawihtusi. — Mahzitajs fazzija: "Juhs ar man gribbat runnah?" — "Al! pehz to man gauschi ilgojahs — atbildeja flimneeks. Mahzitajs: "Uu kapehz?" — "Elinn.: es kahdu reisi juhsu basnijâ biju un tur es juhs tahdus wahrdus dsirdeju lassiht, ko es

labpracht wehl weenreis klaustrohs. Es schohs wahrdus ne warru aismirft; tee man deenâ un nakri aufis atskann. Es lihds schim tizzeju, ka es preeksch Deewa warroht flehptees, bet taggad es sinnu, ka arri patte nakts man preeksch winna ne warr flehpt, winna rohka man irr atraddusi, un drihs, drihs arridsan man preeksch winna buhs ja-eet, un man buhs ja-eet apgruhtinatam ar wisseem saweem grehkeem. Woi juhs arri ne fazzijat, ka Deews tohs laundarritajus sohda un ka winsch us teem fakka: eita nohst no mannim, juhs laundarritaji! — Ak Deews! es esnu grehkojis preeksch tewis, tu effi taisus; tahdam negantam grehzineefam, kahds es esnu, ne kahda zerriba ne warr buht!“ — Un wiffi winna dsihpli nu sawilkahs, itt kâ paschâs nahwes-mohkâs. Ar azzim winsch no mahzitaja luhdse, lai tas wehl weenreis winnam to bihbeles weetu lassohht, kas winnu bij pahrllezinajis, ka winsch effoht grehzineeks. — Mahzitajs tad fazzija: "Salkait wehl kahdus wahrdus, fo juhs effat paturejuschi, ka es to nodaku, fo juhs gribbat dsirdeht, warretu atrast." Tad mirrejs atbildeja: Ak, tur arri wehl tikke fazzihst, ka Deews sinn, kad es nofehshohs, un sinn, kad es pazekohs; ka winsch no tahlenes mannas dohmas passihst; kad es eemu, kad es gullu, winsch irr pee mannim; wiffus mannus zellus winsch sinnu, arr to wahrdus us mannu mehli; wiffas leetas winsch sinn, — "tas irr ta 139 Dahwida dseefma," atbildeja mahzitajs un bihbeli nemdams, to lassija; un kamehr lassija, schis Deewa kalps kluffâ garrâ sawu Kungu peeluhdse, ka winsch zaur sawu Garru to schehlastibas darbu, kas schè bij eefahkts, gribbetu padarriht. Schi irr ta weeta! mirrejs waideja, Paldeews Deewam, ka es to wehl weenreis esnu dsirdejis. Mahzitajs: "ta Kunga Jesus Kristus affins muhs schlihtus darra no wisseem grehkeem. Tas irr teescham teefs un irr dahrgs waheds, ka Jesus Kristus pasaulè irr nahzis, tohs grehzineekus atpestiht! — Slimneeks: tohs grehzineekus atpestiht! gan, gan! bet ne wis tahdu negantu, kahds es esnu! — Mahzitajs: Zeescham arr tahdu grehzineeku, kahds juhs effat! Klaufaitees, fo Deewa wahrdi fakka: un ja kas grehlotu, tad mums irr weens aisbildinatais pee Zehwa, Jesus Kristus, tas taisuais, un tas pats irr ta salihdsinashana par muhsu grehkeem. (1 Joh. gr. 2, 1. 2.) Tad nu nahzeet, lai mehshahkam zits ar zittu teefatees, un buhtu juhsu grehki farkani kâ affins, tomehr teem buhs balteem palikt kâ sneegi; buhtu tee farkani kâ rohsite, teem buhs palikt kâ wille!

Kâ, kâ? Slimneeks sauze, fo tad man buhs darriht to muhschigu dsihwoshanu dabbuht? — Mahzitajs: Tizzi eeksch to Kungu Jesu Kristu un tu dsihwofi. Mahz' pee schehlastibas ar fatreektu firdi, un tu sawu grehku deht ne tikfi pasuddinahst, jo Kristus wisseem to muhschigu dsihwibu warr doht, kas zaur winnu pee Deewa nahst. — Mirrejs nu pazillaja rohkas un azzis us augschu, itt kâ schehlastibu buhtu luhdhis: Deews apschelojees pah man nabbagu grehzineeku! tã, ar wahju balsi luhgdama, winna dwehfese ategahje pee to Deewu, fo winsch taggad pirmu reisi bij peeluhdhis.

Pahr scho swehtu eewangeliuma darbu mahzitajs bij aismirfist to weetu, fur winsch bija, bet nu winsch apfkattijahs. Tad ta swehta eewangeliuma spohschums lihds scheem melneem tumfscheem atspihd! Winsch pee ferwis dohmaja: Kas tumfiba un nahwes ehna fehsh, tee reds winna gaischumu! — Tee zitti eedschwotaji tahs

bedres lihds schim bij no tablenes stahwejuschi, it fà buhtu dohmajuschy, fa tas zitteem ne peenahkajs dsirdeht, fo mirrejs ar mahjitaju runna. Bet winsch ne gribbeja ais-eet bes kahdeem pamahzischanas wahrdeem. Tadeht winsch nahze us preekschu, parahdija teem, fa tee pa to zellu staiga, kas us muhschigu nahwi aiswedd, un fa laiks irr, atgreesteus us to pestitaju, kas winneem peedohschanu fohla. "Zuhs ne warrat sinnat, manni mihli draugi, zil ahtri ikkats no jums preeksch Deewa fohda krehsta tiks aizinahs. Kolera-fehrga eet zaur pilsfah-teem, un aisnemn, kurrus Deews irr apshmejis. No scha mirrona fehrga arri jums warr peemesteus. Warr buht, fa es pats schè pehdigu reisi grehzinee-keem Deewa schehlastibu pasluddinaju. Es arr esnu mirstams zilweks, kas us mirstameem, grehzineeks, kas us grehzineekeem runna. Bet ak! kaut jel Deewa mihlestiba juhs pasfubbinatu pee Jesu steigtees un atstah scho bedri, kas irr lihdsinajama tai ellei, kas jums juhsu negohdigas dsihwofchanas deht peekrittis. Neganti grehzineeki un blehdneeki ween tahdu weetu par dsihwokli few warreja islassiht. — Èà irr gan, — atbildeja tas, kas mahjitaju bij atweddis, muhsu grehli muhs irr us scheien atweddufchi, jo mehs effam sahdsibas beedri — muhsu dsihwiba irr juhsu rohkas, bet mehs sinnam, fa Deewa wahrdu kalps muhs ne nodohs. Juhsu padohms irr labs, bet mums tas wairs ne warr ne fo palihdseht, jo mehs wairs ne warram ar zitteem zilwekeem kohpà dsihwoht, ne weens pats mums ne tizzetu. — "Ustizzeteus tam Kungam, "fazzija mahjitajs, "winsch arr tohs peenems, kas wehli atgreeschahs." Wisseem ar Deewu fazzidams, mah-zitajs no ta pascha zilweka, kas winnu bij atweddis, atkal tikke pawaddihts lihds pasistamahm eelahm. — Ko juhs, mihli lassitaji, no scha stahsta, kas teescham tà irr notizzis, fà juhs schè effat lassijuschy, warrat mahjitees? W. S.

Sinna pahr jaunu grahmatu.

Wahzsemnè preeksch pahri gaddeem mahzihts lungs, Indrik Tschokke (Heinrich Tschokke) wahrda, gribbedams laudim to warrenu pohstu parahdiht, fo brandwihns pasaufei atnessis, isdohmaja jauku stahstu, kas prahta laudim scho leezi-bu arri skaidru deesgan dohd un Wahzeescheem lohti patikke. Zerredams, fa schis pats stahsts arri Latweescheem buhschoht par patikschanu un par stipru mahzibu, Mattihfscha-draudsjes zeenigs mahjitajs to pahrtulkojis un lizzis drikkèht ar to wirsrafstu:

"Èa brandwihna-fehrga. Behdu-stahsts par mahzibu baggateem un nabba-geem, wezzeem un jauneem farakstihst no Indrika Tschokke, Latweescheem par labbu pahrtulkohst un pahrschrahdahts no Wilkuma Girgensohn, Mattihfscha-draudsjes mahjitaja. Nihgà 1838, drikkèhts pee W. F. Häcker." 128 lappu pusses Snifki.)

Warr dabbuht to pirkt pee drikkètaja pascha, eeksch Dohmesgangi, par 20 kap. fudr.

Lihds 13. Septbr. pee Nihges irr atnahfuschi 1191 fuggi un aisbraufuschy 1122.

Brihw drikkèht. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napiersky.